

Datum
2018-09-25
Adress
Rönnebladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2018-11777

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Remiss angående Motion av Olle Schmidt (L) om att ta fram skolbok om antisemitism STK-2018-689

Grundskolenämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

I motionen föreslås att förutsättningarna för ett projekt i syfte att motverka antisemitism i Malmö ska utredas och att detta projekt ska innefatta framtagandet av en informationsbok på temat, vilken skulle bli obligatorisk i alla Malmös skolor. Grundskolenämnden gör bedömningen att det idag finns tillräckliga strukturer inom grundskoleförvaltningen för att säkra undervisningens kvalitet inom läroplansområdet normer och värden. Eftersom det är upp till professionen att göra didaktiska avvägningar för undervisningen utifrån uppdraget i läroplanen ser grundskolenämnden motionärens förslag om att göra ett visst undervisningsmaterial obligatoriskt som svår genomförbart.

Yttrande

I enlighet med motionären ser grundskolenämnden antisemitism som ett allvarligt samhällsproblem och anser skolan vara ett viktigt forum för att förebygga denna och andra typer av diskriminering. Idag finns redan ett riktat uppdrag föreskrivet i grundskolans läroplan kapitel 2 till alla som arbetar i skolan att aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Därtill har lärarna ett särskilt uppdrag att klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet, samt att uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling¹.

Grundskolenämnden delar motionärens åsikt att ett långsiktigt och permanent arbete behövs inom detta område. Grundskoleförvaltningen har ett flertal strukturer på plats för att tillhandahålla stöd till skolverksamheterna i syfte att förbättra undervisningens kvalitet inom läroplansområdet normer och värden. Inom ramen för Pedagogisk Inspiration Malmös (PI Malmö) uppdrag ingår att stödja skolverksamheterna i frågor som rör genus, likabehandling och jämställdhet samt inneha kunskap om språk, uttryck och identitet utifrån kapitel 2 i läro-

¹ Lgr 11, kap 2 Normer och värden.

planen. Ansvarig rektor kan vid behov ansöka om insats från PI Malmö som sedan verkställer utifrån de behov som rektor identifierat inom sin skolenhet.

Ytterligare stöd kommer även framgent att erbjudas inom ramen för kapacitetsbesök som är en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Ett valbart fokusområde för stöd kommer då att vara *demokratisk fostran och medborgarskap*, inom vilket såväl inläsningsmaterial som praktiska verktyg kommer erbjudas i syfte att kartlägga skolans arbete för att etablera ett nu-läge, synliggöra utvecklingsbehov och därigenom också peka ut riktningen för fortsatt förbättringsarbete. Uppföljning av läroplansområdet normen och värden sker även i det nuvarande upplägget för de årliga kvalitetsdialogerna mellan skola och förvaltning.

Under 2017–2018 pågår dessutom en särskild satsning på normkritik i stadens tre skolförvaltningar. Arbetet består av tre steg: utbildning för alla chefer, insatser för alla medarbetare samt utbildning för processtödjare i verksamheterna. Genom denna satsning säkerställs att alla chefer får en grundkunskap inom området. I och med att de får samma utbildning läggs grunden för en gemensam förståelse. Detsamma gäller för medarbetarna som även de får grundläggande kunskap i syfte att stärka den normkritiska kompetensen, både som medarbetare och kollega samt i sitt uppdrag i skolan.

Motionären föreslår att förutsättningarna för ett projekt i syfte att motverka antisemitism ska utredas och utvecklas. Projektet inkluderar att ta fram en informationsbok på temat för användning i skolundervisning. Denna skulle bli obligatorisk i alla Malmös stads skolor som en integrerad del i samhällsundervisningen och i skolans grundläggande värderingsuppdrag. Grundskolenämnden ser detta obligatorium som svårgenomförbart i praktiken då det är upp till varje lärare att utifrån sin professionella bedömning göra didaktiska avvägningar, så det bäst passar elevernas behov och förutsättningar, för att möjliggöra att alla elever får undervisning som leder till utbildningens mål. Sådana avvägningar kan innebära val av läromedel och utformning av läromiljö. Detaljstyrning av skolverksamhet går heller inte i linje med den rådande tillitsandan inom styrningsfilosofi och regeringens tillsatta utredningar om tillitsbaserad styrning. I SOU 2018:41 beskrivs tillitsbaserad styrning som...”en samling principer som syftar till att minska onödig kontroll och formalism i offentligt finansierad verksamhet och bättre ta tillvara brukares och brukarmötande medarbetares kompetens och engagemang, för att på så sätt skapa bättre kvalitet i tjänsterna till medborgaren”². Den särskilda utredaren rekommenderar i samma SOU att ”tillitsbaserad styrning bör implementeras även på skolans område med respekt och förståelse för hur situationen i skolväsendet ser ut”³.

Grundskolenämnden ser det inte som resursmässigt effektivt att Malmö stad skulle ta sig an uppgiften att ta fram ett Malmöspecifikt material likt det motionären beskriver. Det finns, som motionären nämner, ett flertal civilsamhällesaktörer som bedriver projekt för att bekämpa antisemitism och som skapat liknande material för användning i undervisning. Ett exempel är det digitala undervisningsmaterialet ”Antisemitism – då och nu” som nyligen tagits

² Referens i SOU 2018:41 till Bringselius, L. 2017. Tillitsbaserad styrning och ledning. Ett ramverk. Tillitsdelegationen. Stockholm: Finansdepartementet.

³ SOU 2018:41, Statliga skolmyndigheter – för elever och barn i en bättre skola, Statens offentliga utredningar, s. 349.

fram för högstadiet av Forum för levande historia och Svenska kommittén mot antisemitism⁴. SKMA anordnar även resor för skolelever till förintelsens platser i Polen. Många högstadieelever i Malmö har redan deltagit i dessa resor och möjligheten att delta kvarstår då SKMA anordnar resor löpande.

Sammanfattningsvis gör grundskolenämnden bedömningen att det idag, då det ingår i skolans uppdrag att aktivt arbeta för att motverka diskriminering, finns tillräckliga strukturer inom grundskoleförvaltningen i form av stödinsatser och utbildningar från PI Malmö samt uppföljning från huvudmannen för att säkra undervisningens kvalitet inom läroplansområdet normer och värden. Eftersom det är upp till professionen att göra didaktiska avvägningar för undervisningen utifrån uppdraget i läroplanen ser grundskolenämnden motionärens förslag om att göra ett visst undervisningsmaterial obligatoriskt som svårigenomförbart. Mot bakgrund av följande synpunkter föreslår grundskolenämnden att motionen avslås.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

Skriftlig reservation från V.

Skriftlig reservation från SD.

L anmäler muntlig reservation.

MP anmäler muntlig reservation.

⁴ <https://www.levandehistoria.se/klassrummet/antisemitism-da-och-nu>